NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.007.04.2022

00045423

Pan
Marcin Piekarski
Prezes Zarządu
IdeaLAN Sp. z o.o.
ul. Wincentego Witosa 49, 16-100 Sokółka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wystąpienie pokontrolne z 14 grudnia 2022 r. zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z 1 marca 2023 r. (KPK-KPO.441.6.2023) podjętej w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń oraz w związku ze sprostowaniem oczywistych omyłek pisarskich

P/22/049 – Wykorzystanie infrastruktury sieci szerokopasmowej województwa podlaskiego wybudowanej w ramach PO Polska Wschodnia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	IdeaLAN Sp. z o.o., ul. Wincentego Witosa 49, 16-100 Sokółka[1]
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Piekarski, Prezes Zarządu od 14 kwietnia 2017 r.[2]
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja dofinansowanych w ramach POPC przedsięwzięć z wykorzystaniem infrastruktury szerokopasmowej sieci regionalnej. 2. Zapewnienie możliwości dostępu do wybudowanej w ramach POPC infrastruktury innym operatorom.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016–2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*[3]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Wojciech Zambrzycki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/43/2022 z 20 kwietnia 2022 r. i LBI/135/2022 z 18 listopada 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

[1] Dalej: Spółka lub Beneficjent.
[2] Wraz z przekształceniem w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Wcześniej jako wspólnik spółki jawnej.
[3] Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności[4]

OCENA OGÓLNA

Spółka terminowo wybudowała sieć światłowodowego Internetu w wyniku konkursu ogłoszonego przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa, zgodnie z wymaganiami technicznymi i jakościowymi dla sieci NGA[5], przy deklarowanej technologii i zapewnieniu wymaganych parametrów. Osiągnęła w pełni zakładane wskaźniki. Prawidłowo opracowała cennik usług hurtowych, zapewniła publikację wymaganych danych o infrastrukturze i o punktach adresowych, gdzie świadczyć można usługi dostępu do Internetu w ramach dostępu hurtowego.

Spółka w ograniczonym zakresie korzystała z Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej Województwa Podlaskiego, przy czym założenia konkursowe realizowanego projektu nie obligowały do tego i pozostawiały dowolność w prowadzeniu i zasilaniu w sygnał internetowy budowanej sieci.

Jednocześnie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- realizowania projektu w pięciu miejscowościach gminy Lipsk, gdzie Spółka wybudowała sieć kilka lat wcześniej,
- zawierania umów z abonentami przed możliwym do tego terminem, co naruszało zasady równego i niedyskryminującego dostępu do sieci wybudowanej w ramach projektu,
- niezinwentaryzowania w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej wybudowanej sieci, według stanu na 31 grudnia 2021 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja dofinansowanych w ramach POPC przedsięwzięć z wykorzystaniem infrastruktury szerokopasmowej sieci regionalnej

Opis stanu faktycznego

Spółka IdeaLAN została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 23 kwietnia 2004 r. jako spółka jawna, a 14 kwietnia 2017 r. przekształcona została w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością[6]. W okresie objętym kontrolą Spółka prowadziła działalność telekomunikacyjną, głównie w zakresie telekomunikacji przewodowej[7] oraz robót związanych z budową linii telekomunikacyjnych. (akta kontroli str. 5-17)

Przed złożeniem aplikacji do poniżej omówionego drugiego konkursu pierwszej osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (dalej: POPC), spółka aplikowała wcześniej w naborze zorganizowanym dla działania 1.1. POPC nr POPC.01.00.00-IP.01-00-001/15 w pierwszym konkursie POPC na miejscowości w powiecie monieckim[8]. Prezes wyjaśnił, że wniosek o dofinansowanie został wówczas wycofany z oceny merytorycznej II stopnia z uwagi na zastrzeżenia ekspertów co do zgodności zaplanowanych do objęcia zasięgiem sieci punktów adresowych z bazą adresową w dokumentacji konkursowej. W formularzu kalkulacji kosztów planowania sieci NGA w jednej z zakładek wskazano punkt adresowy, który nie występował w obowiązującej liście obszarów interwencji z maksymalną kwotą wsparcia dla projektu na danym obszarze i intensywnością wsparcia dla projektu w danym obszarze. (akta kontroli str. 18)

Spółka 17 lutego 2017 r. złożyła wniosek[9] o dofinansowanie projektu w ramach drugiego naboru (konkursu) POPC.01.01.00-IP.01-00-002/16 w tym samym działaniu 1.1 POPC pt. *Budowa sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu nowej generacji w wybranych miejscowościach województwa podlaskiego – obszar suwalski*. Projekt zakładał wybudowanie telekomunikacyjnej infrastruktury szerokopasmowej umożliwiającej korzystanie z usług

---

[4] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

[5] Z ang. *New-generation access*, sieć dostępu nowej generacji.

[6] Poprzednia nazwa podmiotu: IdeaLAN SJ Piekarski Wysztygiel.

[7] Przeważający kod według Polskiej Klasyfikacji Działalności: 61.10.Z.

[8] https://arch.cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-i-os/dzialania-1-1-wyeliminowanie-terytorialnych-roznic-w-mozliwosci-dostepu-do-szerokopasmowego-internetu-o-wysokich-przepustowosciach/nabor-wnioskow-popc-1-1-pierwszy-konkurs/dokumenty-do-pobrania-pcpc-1-1-pierwszy-konkurs (dostęp z 9 grudnia 2022 r.).

[9] Termin składania wniosków: od 31 października 2016 r. do 17 lutego 2017 r.

elektronicznych na tym obszarze[10]. Końcowymi odbiorcami usług dostarczanych w ramach wybudowanej sieci dostępowej miały być wybrane punkty adresowe wskazane na obszarze interwencji oraz wszystkie (128) placówki oświatowe. Zaplanowano wybudowanie sieci dostępowej w oddziaływaniu której znajdowało się 13.651 gospodarstw domowych co według zapisów we wniosku, stanowiło prawie 37% całkowitej liczby gospodarstw domowych możliwych do objęcia zasięgiem na obszarze interwencji. W ramach planowanej inwestycji wybudowana miała być głownie sieć dostępowa i rozdzielcza. Na potrzeby połączenia poszczególnych węzłów dostępowych z siecią szkieletową i głównym węzłem wymiany ruchu oraz jako uzupełnienie infrastruktury własnej wykorzystana miała być infrastruktura innych operatorów telekomunikacyjnych, głównie regionalnej Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej Województwa Podlaskiego (dalej: SSPW). (akta kontroli str. 19-46, 1494)

Wskaźnikami produktu realizowanego projektu były:

- liczba utworzonych węzłów dostępowych – 11 szt.[11],
- długości sieci szerokopasmowej – 652,26 km, stanowiące elementy sieci doziemnej, napowietrznej i dzierżawionej od innych podmiotów[12].

Z kolei wskaźnikami rezultatu:

- 13.651 szt. gospodarstw domowych[13] objętych szerokopasmowym dostępem do sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s przy minimalnej wymaganej zasadami konkursu prędkości 30 Mb/s, zmieniony aneksem na 14.387 co wynikało z dodania 53 w miejsce niepodłączonych placówek oświatowych i 683 z tytułu przedłużenia czasu realizacji umowy (oba te aspekty zostaną omówione w dalszej części wystąpienia).
- jednostki publiczne objęte szerokopasmowym dostępem do sieci o symetrycznej przepustowości co najmniej 100 Mb/s – 128 szt. – zmienione na 90 placówek z powodu likwidacji i łączenia szkół (omówione w dalszej części).

(akta kontroli str. 19-46, 1494)

Spółka miała dowolność w wyborze gospodarstw domowych, do których doprowadzi sieć światłowodową. Instytucja Pośrednicząca w realizacji projektu – Centrum Projektów Polska Cyfrowa (dalej: CPPC) udostępniło bazę 36.929 tych punktów (z dokładnością do adresu i współrzędnych geograficznych, w tym przypadku 33.692 adresów budynków), będących tzw. białymi plamami, tj. nie mających dostępu do światłowodowej sieci internetowej. Wybrane przez Spółkę 13.651 punkty adresowe stanowiły 36,97% puli punktów do wyboru, a zgodnie z zasadami konkursu Beneficjent zobligowany był do doprowadzenia światłowodu do nie mniej niż 30%. Mógł również dokonać zmian punktów adresowych i jeśli ich liczba nie przekraczała 15% wybranej puli, nie musiał mieć zgody CPPC na taką zmianę i dopiero po przekroczeniu tego wskaźnika wymagana była akceptacja CPPC. Takie rozwiązanie dawało możliwość dowolnego kształtowania przebiegu sieci. W związku z dowolnością w wyborze punktów adresowych, nie było potrzeby konsultacji przebiegu budowanej sieci z operatorem SSPW, poza konsultacjami dotyczącymi fizycznego wykorzystania (dzierżawy) SSPW, miejsc podłączenia do węzłów lub skorzystania z infrastruktury liniowej. Według Prezesa punkty adresowe do objęcia zasięgiem wybierane były na podstawie topologii sieci GPON oraz przeprowadzonych wizji lokalnych w terenie. Wybierane były adresy w skupiskach gospodarstw domowych, które wykazały zwiększone prawdopodobieństwo podłączenia się do wybudowanej sieci. Spółka zakładała minimalny wskaźnik 10 punktów adresowych na 1 km wybudowanej sieci, a ważnym elementem była również odległość i obręb oddziaływania węzła dostępowego. (akta kontroli str. 19-46, 1203-1277, 1494)

W trakcie czynności kontrolnych NIK otrzymała skargę od mieszkańca miejscowości Huta w powiecie augustowskim, którego nieruchomość nie została objęta budową sieci

[10] Obszar suwalski obejmował powiaty: augustowski, moniecki, grajewski, suwalski, miasto Suwałki i sejneński.

[11] Planowane węzły dostępowe: Suwałki (Punkt Wymiany Ruchu SSPW), Wiżajny, Filipów, Augustów, Suwałki 2, Sztabin, Bartniki, Knyszyn, Mońki, Goniądz.

[12] Planowano 341,56 km sieci doziemnej, 194,75 km na podbudowie słupowej, 29,88 km dzierżawy kanalizacji kablowej i 86,38 km dzierżawy ciemnych włókien. Dzierżawa od różnych operatorów: SSPW, Orange i HAWE.

[13] W konkursie przyjęto liczbę lokali jako gospodarstwo domowe.

światłowodowej. Z jego relacji wynika, że dwukrotnie (w 2020 r. i 2021 r.) składał wniosek do Spółki o uwzględnienie jego adresu do podłączenia światłowodowego Internetu, motywując to sytuacją rodzinną. Według relacji skarżącego *„Odbyłem wiele rozmów telefonicznych z biurem obsługi firmy IdeaLAN, w których nikt nie informował mnie, że moja posesja nie jest uwzględniona w projekcie budowy sieci światłowodowej. M.in. taką rozmowę odbyłem 4 czerwca 2021 r. O fakcie, że nie zostanę podłączony do sieci światłowodowego Internetu dowiedziałem się w maju 2022 r. od sołtysa mojej miejscowości. Kolejny raz rozmawiałem telefonicznie z biurem obsługi IdeaLAN 3 czerwca 2022 r. i zostałem poinformowany przez rozmówcę, że to Centrum Projektów Polska Cyfrowa ustaliło „z góry" listę adresów, narzuciło do których posesji światłowód miałby być doprowadzony i moja posesja nie znalazła się na tej liście".* (akta kontroli str. 1171-1174, 1179-1191)

Według danych CPPC o punktach adresowych możliwych do objęcia projektem budowy światłowodowego Internetu, adres nieruchomości mieszkańca został uwzględniony i był możliwy do realizacji w ramach projektu. Wyboru poszczególnych punktów adresowych dokonywała Spółka i miała w tym zakresie dowolność. W załączniku do wniosku do CPPC Beneficjent zamieścił na mapie adres skarżącego i pierwotnie był on planowany do objęcia budową światłowodowego Internetu. Zmiana (usunięcie) tego adresu z listy nastąpiło w zmianie nr 6 zgłoszonej CPPC 11 grudnia 2020 r. (omówienie wszystkich zmian znajduje się w dalszej części wystąpienia). Posesja mieszkańca (działka z domem) zlokalizowana jest przy głównej ulicy miejscowości, przy czym wjazd na posesję znajduje się z innej strony niż główna ulica i jest oddalony od niej o ok. 139 m. (akta kontroli str. 323-395, 1176-1178, 1494)

Skarżący miał otrzymać propozycję podłączenia jego posesji do sieci światłowodowego Internetu za kwotę około 5.000 – 6.000 zł netto. Po złożeniu skargi, wysłanej do wiadomości Beneficjenta – według skarżącego – Spółka nie kontaktowała się z nim. (akta kontroli str. 1191)

W złożonych zeznaniach Prezes nie potrafił odpowiedzieć dlaczego ten punkt adresowy został usunięty z pierwotnego planu realizacji inwestycji. *„Punkt wydaje się prosty do podłączenia, dlatego też sam dziwię się, że został usunięty z listy HP do podłączenia. Nie wiem też dlaczego biuro obsługi podało takie informacje temu panu. Podana kwota 5-6 tys. zł netto dotyczy wszystkich prac, od uzyskania mapy po prace ziemne. Gdyby systemem gospodarczym mieszkaniec sam wykopałby miejsce na położenie kabla na jego działce, koszty mogłyby się zmniejszyć, trudno oszacować do jakiej kwoty, ale może 1-2 tys. zł. Brak jakiegoś przepływu informacji spowodował, że z naszej strony nie zostało to dopilnowane tak jak powinno. To ewidentny przykład, że to powinno być podłączone, bo granica działki jest przy pasie drogowym".* (akta kontroli str. 1286-1290)

Umowa zawarta 22 czerwca 2017 r. z CPPC dotyczyła realizacji projektu o całkowitej wartości 36.635.490,96 zł, z czego 28.475.294,47 zł stanowiły wydatki kwalifikowalne, z których 85% stanowiło dofinansowanie (24.204.000,27 zł). Wkład własny beneficjenta ustalono na 4.271.294,20 zł w części wydatków kwalifikowalnych oraz pełną wartość wydatków niekwalifikowalnych (8.160.196,49 zł), co składało się na podatek VAT oraz niekwalifikowalne koszty wykonania dokumentacji powykonawczej, umieszczenia urządzeń w pasie drogowym i opłat publiczno-prawnych przy wykonywaniu podbudowy słupowej. Na dzierżawę sieci innych operatorów Spółka planowała 675.205,71 zł co stanowiło 2,37% wydatków kwalifikowalnych. (akta kontroli str. 47-88, 1567-1570)

Już na etapie aplikowania do CPPC do konkursu w ramach tego zadania Spółka zaznaczała we wniosku, że projekt będzie realizowała przez generalnego wykonawcę, wybranego w postępowaniu konkursowym[14]. We wniosku podnosiła, że rozwiązanie z wykorzystaniem generalnego wykonawcy będzie tańsze, wykonane terminowo, z najwyższą jakością montażu zrealizowanego przez wykwalifikowany personel, z uzyskaniem gwarancji na całą sieć oraz, że Spółka nie dysponuje własnym sprzętem do budowy sieci (m.in. koparki, podnośniki wysokościowe). Ogłoszenie w postepowaniu na wybór tego wykonawcy zostało opublikowane 27 października 2017 r. na stronie internetowej *Baza konkurencyjności*[15]. Zgłosił się jeden

[14] W poprzedniej perspektywie finansowej z lat 2007-2013 Spółka również realizowała dwa projekty budowy sieci światłowodowego internetu i również korzystała w tych przypadkach z usług generalnego wykonawcy.

[15] https://archiwum-bazakonkurencyjnosci.funduszeeuropejskie.gov.pl/publication/view/1064899 (dostęp z 24 maja 2022 r.). *Baza* konkurencyjności to portal internetowy Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

oferent, który zaproponował kwotę na realizację przedstawionego zakresu prac odpowiadającą kwocie, na jaką Spółka zawarła umowę z CPPC, tj. 36.635.490,96 zł. Umowę z generalnym wykonawcą zawarto 21 grudnia 2017 r. Według jej zapisów powyższe wynagrodzenie wykonawcy nie podlegało waloryzacji, nie mogło zostać zmienione z powodu zmian popytu i podaży na rynku pracy, zmian cen materiałów budowlanych i innych elementów tworzących sieć telekomunikacyjną, a także roszczeń dysponentów nieruchomości i infrastruktury technicznej związanej z dostępem telekomunikacyjnym w toku prowadzenia robót. Umowę aneksowano czterokrotnie z uwagi na niemożność przeprowadzenia w terminie wszystkich prac. Problemy wynikały w głównej mierze z opóźnień wywołanych pandemią COVID-19, zarówno przy uzyskiwaniu odpowiednich decyzji administracyjnych jak i dostawie materiałów. (akta kontroli str. 19-46, 632-745)

Pomimo tego, że swój projekt Spółka realizowała z udziałem generalnego wykonawcy, m.in. z powodu niedysponowania własnym sprzętem, Beneficjent został wyłoniony jako generalny wykonawca u innego przedsiębiorcy, który realizował bliźniaczy projekt w formule „zaprojektuj i wybuduj", ale na innym obszarze, obejmującym powiaty białostocki, sokólski i miasto Białystok. Wartość projektu wynosiła 37.140.626,86 zł, a oferta jako głównego wykonawcy opiewała na 37.207.500,00 zł. Spółka nie aplikowała w konkursie CPPC na realizację projektu na tym obszarze (działalność prowadziła w powiecie sokólskim), gdyż ostatecznie wybrany region wydawał się Prezesowi atrakcyjniejszy, m.in. z uwagi na miasto Augustów, które dawało większy potencjał do rozwoju sieci. W odpowiedzi na pytanie kontrolera dlaczego Spółka nie mogła zrealizować własnego projektu na obszarze regionu suwalskiego – angażując generalnego wykonawcę, a mogła jako taki generalny wykonawca realizować projekt innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego Prezes zeznał, że *„(...) nie można było robić samemu, trzeba było robić z udziałem generalnego wykonawcy. Tak mam w pamięci, że trzeba było robić postępowanie przetargowe. Z czegoś to wynikało, że ogłosiliśmy przetarg. Nie kojarzę, aby ktoś sam wykonywał taki duży projekt, swoimi środkami. Myślę, że nie da się samemu tego zrobić. Nie słyszałem, aby ktoś sam wykonywał projekt. Nie praktykuje się, że można samemu wykonywać takie projekty. Być może jest możliwość wykonania projektu własnymi siłami, ale trudno wówczas rozliczyć koszty użycia swoich sprzętów (koparki) i ludzi zaangażowanych w pracę na rzecz realizacji projektu"*. Według NIK zasady konkursu ogłoszonego przez CPPC nie obligowały do zlecania wszystkich prac generalnemu wykonawcy, nie uniemożliwiały też takiego postępowania. Prezes zaprzeczył, jakoby z kimkolwiek ustalił współpracę, polegającą na wzajemnym zlecaniu sobie usług jako generalny wykonawca. (akta kontroli str. 1286-1290, 1534-1541)

Pomimo wyłonienia generalnego wykonawcy, w niektórych przypadkach Spółka sama uczestniczyła w realizacji projektu, występowała do zarządców dróg o zajęcie pasa drogowego i opłacała kwoty wynikające z decyzji zezwalających na to zajęcie. Jednocześnie w późniejszym terminie generalny wykonawca obciążał Spółkę za tą czynność. Taką sytuację stwierdzono w analizowanych wnioskach o płatność[16] na łączną wartość 46.452,88 zł dla decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego wydanych między 14 września 2018 r. a 28 marca 2019 r. Według Prezesa *„(...) w tych przypadkach prawdopodobnie chodziło o to, że wraz z wnioskiem o zajęcie pasa drogowego, składa się wniosek o umieszczenie urządzeń w pasie drogowym, a za to obciążany jest inwestor. Mogło być tak, że wygasło pełnomocnictwo – te były na jakiś czas – i generalny wykonawca albo jego podwykonawca nie mogli złożyć obu tych wniosków na raz, więc aby nie blokować prac, byłem proszony aby bezpośrednio złożyć takie wnioski. To prawda że opłacałem kwoty wynikające z decyzji za zajęcie pasa drogowego, ale później były refaktury na głównego wykonawcę na kwoty, które wynikały z tych decyzji. Nie było tego dużo, nie było praktykowane jakoś często"*[17].
(akta kontroli str. 746-1123, 1170, 1286-1290)

---

i baza ofert zawierająca ogłoszenia beneficjentów. Wbudowana wyszukiwarka ogłoszeń pozwala odnaleźć zapytania ofertowe zamieszczone przez beneficjentów. Publikacja ogłoszeń beneficjentów jest warunkiem spełnienia tzw. zasady konkurencyjności.

[16] Wnioski nr 8 i nr 11.

[17] Okazano kontrolerowi do wglądu kilka refaktur na generalnego wykonawcę.

Ostatecznie według dokumentacji przekazanej CPPC projekt zrealizowano w kwocie równej wartości zawartych umów (z CPPC i generalnym wykonawcą), na co składało się:

- opracowanie dokumentacji projektowej (zadanie 1): 3.295.878,04 zł, w tym pozyskanie i przygotowanie map i szkiców 3.258.978,04 zł,
- budowa sieci infrastruktury doziemnej (zadanie 2): 20.130.289,43 zł, w tym 15.669.998,88 zł stanowiła usługa (robocizna),
- wykonanie podbudowy słupowej (zadanie 3): 4.084.440,51 zł, w tym 1.976.167,84 zł stanowiła usługa (robocizna),
- montaż kabli światłowodowych i elementów pasywnych sieci NGA (zadanie 4): 6.217.649,89 zł, w tym 3.260.349,47 zł stanowił montaż i instalacja,
- budowa węzłów sieci dostępowej (zadanie 5): 1.194.532,27 zł, w tym 242.755,85 zł montaż i instalacja,
- opracowanie dokumentacji powykonawczej wraz z inwentaryzacją sieci (zadanie 6): 436.712,90 zł – wyłącznie koszty niekwalifikowalne,
- najem, dzierżawa lub leasing pasywnej infrastruktury szerokopasmowej a także elementów infrastruktury elektroenergetycznej, sanitarnej, wodociągowej oraz kanałów technologicznych (zdanie 7)[18]: 908.967,43 zł,
- ponoszenie opłat za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym (zadanie 8): 367.020,51 zł – wyłącznie koszty niekwalifikowalne. (akta kontroli str. 928-1093, 1506-1507)

Grupując koszty realizacji projektu na rodzaje kosztów, to najbardziej kosztochłonne były usługi montażu lub robocizny, wynoszące 21.149.272,04 zł, tj. 57,7%, kolejno materiały i urządzenia w kwocie 9.685.321,48 zł (26,4%), pozyskanie i przygotowanie map lub szkiców (3.258.978,04 zł, 8,9%) i dzierżawa infrastruktury innych firm 908.967,43 zł (2,5% kosztów ogółem i 3,37% kosztów kwalifikowalnych przy ograniczeniu wynikającym z zasad konkursu w udziale 5% dla długoterminowej dzierżawy infrastruktury i 10% ogółu dzierżaw)[19].

W poszczególnych pozycjach wartość realizacji powyższych zadań różniła się ostatecznie od wartości wskazanej we wniosku o realizację projektu. Więcej niż planowano wynosiły wydatki związane z budową infrastruktury doziemnej (zadanie 2) o 1.060.331,30 zł (5,56%), opracowanie dokumentacji projektowej (zadanie 1) o 418.841,62 zł (14,56%), opracowanie dokumentacji powykonawczej i inwentaryzacji sieci (zadanie 6) o 258 040,64 zł (144,42%), najem i dzierżawę infrastruktury (zadanie 7) o 67.525,66 zł (8,02%). Mniej niż planowano wydano na wykonanie podbudowy słupowej (zadanie 3) o 963.287,61 zł (19,08%), montaż kabli światłowodowych i elementów pasywnych sieci NGA (zadanie 4) o 633.826,49 zł (9,25%), budowę węzłów sieci dostępowej (zadanie 5) o 125.891,18 zł (9,53%) i opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym (zadanie 8) o 81.733,92 zł (18,21%). Zmiany wartości realizowanych zadań wprowadzano do umowy z CPPC jednym aneksem, zawartym 19 listopada 2021 r. Według Prezesa powodem różnic w kosztach przewidywanych a poniesionych na poszczególne zadania było założenie na etapie składania wniosku kosztu 17.500 zł za 1 km budowanej sieci. Następnie, już na etapie budowy, dokonywano zmian i przesunięć w kosztorysie pomiędzy pozycjami, co wpływało na zmianę stawek na poszczególne zadania. (akta kontroli str. 1506-1507)

Spółka została obciążona przez instytucję zarządzającą korektą finansową w wysokości 5% kosztów kwalifikowalnych (pierwotnie było to 25%, zmniejszone po odwołaniach Spółki). Zgodnie z umową o dofinansowanie wartość kosztów kwalifikowalnych miała wynosić 28.475.294,47 zł a ostatecznie wynosiła 27.010.179,37 zł. Powodem nałożenia korekty finansowej było – według kontrolerów CPPC prowadzących kontrolę *ex-ante* oraz *ex-post* postępowania na wybór generalnego wykonawcy – niezapewnienie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Jako sposób wniesienia wadium Spółka ustaliła 1.000.000 zł w formie pieniężnej, wykluczając możliwość wniesienia w formie gwarancji

[18] Nazwa zadania: Najem/dzierżawa infrastruktury i usługi.

[19] Pozostałe 1.632.951,99 zł (4,5%) stanowiła usługa wykonania dokumentacji technicznej, opłaty publicznoprawne związane z przygotowaniem i realizacją, koszty umieszczenia urządzeń w pasie drogowym i pozycja *Pozostałe koszty niekwalifikowalne* wynikające z wniosku o realizację projektu. Pozycja ta związana była z przekroczeniem przez Spółkę otrzymanej pomocy *de minimis*.

bankowej lub ubezpieczeniowej. Nie zgodzono się na zmniejszenie tej wysokości do 500.000 zł po zapytaniu potencjalnego oferenta. Według kontrolerów CPPC nie każdy z wykonawców mógł dysponować wolnymi środkami finansowymi, co mogło utrudnić dostęp do tego zamówienia. Ostatecznie ofertę złożyła jedna spółka, która została wybrana, a Beneficjenta obciążono wspomnianą korektą finansową. (akta kontroli str. 106-164)

Spółka trzykrotnie[20] składała do CPPC wnioski o wypłatę zaliczki. Płatności za wnioski o wypłatę zaliczki następowały od trzech do sześciu miesięcy od złożenia takich wniosków. Wniosek o płatność końcową na kwotę 1.215.526,49 zł Spółka złożyła 29 grudnia 2021 r., a płatność otrzymała 26 czerwca 2022 r. (akta kontroli str. 630)

Analizą NIK objęto trzy wnioski o płatność. Według nomenklatury CPPC były to wnioski sprawozdawcze, rozliczające otrzymane zaliczki i jeden z nich był jednocześnie wnioskiem o refundację i wnioskiem końcowym. Wskazane we wniosku faktury, wystawione przez generalnego wykonawcę i protokoły odbioru potwierdzały realizację poszczególnych etapów prac. (akta kontroli str. 746-1093)

W wyniku realizacji projektu zrealizowano wskaźniki produktu: wybudowania 11 węzłów dostępowych[21] oraz 730,55 km sieci światłowodowej (112% planowanej długości), z czego 420,29 km stanowiła infrastruktura doziemna, 152,13 km naziemna słupowa (obie nowowybudowane), a pozostałe 158,14 km stanowiła dzierżawa sieci innych podmiotów. W tej ostatniej wartości zawierała się dzierżawa 101 km ciemnego włókna (planowano 86,38 km) i 15,78 km kanalizacji kablowej SSPW (planowano 29,88 km). (akta kontroli str. 397-398, 631)

Średni koszt budowy 1 km infrastruktury doziemnej wraz z kablem światłowodowym wynosił ok. 51.000 zł brutto, a naziemnej ok. 30.000 zł (odpowiednio 41.463 zł netto i 24.390 zł netto). W złożonych wyjaśnieniach dotyczących konkretnych przebiegów tras (zostaną omówione w innej części wystąpienia) Spółka podawała 17.500 zł jako koszt budowy 1 km sieci. Precyzując swoje wyliczenia Prezes wyjaśnił, że *(...) Przyjęty przez Inwestora koszt 17 500 zł/km budowy sieci doziemnej jest kosztem z wyliczeń dokonywanych na etapie złożenia Wniosku o Dofinansowanie. Pierwsze budowy realizowane przez Generalnego Wykonawcę były rozliczane w stawkach 17 500,00 zł/km. Po wprowadzeniu zmian w projekcie oraz przeanalizowaniu stawek za poszczególne prace Inwestor w porozumieniu z Generalnym Wykonawcą oraz zgodą CPPC dokonał zmian w kosztorysie pomiędzy poszczególnymi zadaniami co miało wpływ na zmianę stawek (...)*. Dodał również, że *(...) Wyższe koszty budowy sieci doziemnej są związane z wyższymi kosztami prac spowodowanymi częstym odtwarzaniem terenu budowy (m.in. rozbieranie i ponowne układanie chodników, wymiana gruntu). Dodatkowo prace doziemne są trudniejsze w wykonaniu, ponieważ w ziemi często występuje również zagęszczenie innej infrastruktury (...)*. (akta kontroli str. 1278-1284, 1507)

Brak w konkursie wymogu uzgodnienia przebiegu sieci budowanej przez Spółkę z operatorem SSPW, jak również brak jednoznacznych wskazań w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury szkieletowej i dostępowej spowodował, że w niektórych przypadkach przebieg sieci, albo sposób dobierania punktów adresowych odbiegał od ogólnych założeń w zakresie korzystania z istniejącej infrastruktury, a przyjęte rozwiązania nie musiały być efektywniejsze poza tym, że wybudowana infrastruktura pozostawała własnością beneficjenta.

Spółka argumentowała sposób budowy sieci i zastosowane rozwiązania technologią GPON, zakładając maksymalny zasięg logiczny 60 km oraz utratę mocy optycznej. Jednocześnie świadczyła usługi telewizyjne w technologii CATV wykorzystując dedykowaną długość fali 1550 nm. Według Spółki, w chwili składania wniosku o uczestnictwo w projekcie (17 lutego 2017 r.) sieć SSPW nie posiadała dedykowanej usługi do transmisji CATV, którą posiada obecnie, przy czym koszt tej usługi jest dwukrotnie wyższy od ceny transmisji – 600 zł netto za 1Gb w przypadku transmisji danych i 1.200 zł netto za 1Gb w przypadku sygnału TV. Według Spółki ograniczenia w budowaniu sieci wynikały też z zaplanowania budowy 11 węzłów dostępowych i obaw o kwalifikowalność wydatków na większą ich liczbę, gdyby została zwiększona. Podnosiła też, że w przypadku dzierżawy sieci zobligowana byłaby

[20] 6 kwietnia 2018 r., 30 marca 2019 r. i 30 marca 2020 r.

[21] Węzły dostępowe : Suwałki (Punkt Wymiany Ruchu SSPW), Wiżajny, Filipów – zamieniony na Rajgród, Giby, Augustów, Suwałki 2 – planowany i przeniesiony do realizacji w Jaświłach, Sztabin, Bartniki, Knyszyn, Mońki, Goniądz.

do ponoszenia takich kosztów przez okres siedmioletni od zakończenia realizacji projektu, co byłoby nierentowne. (akta kontroli str. 1203-1284)

Odnosząc się do tych założeń Operator SSPW wyjaśnił, że Spółka informowała w styczniu 2018 r. operatora o stosowanej technologii CATV, wykorzystując dedykowaną długość fali 1550 nm. Operator SSPW uzyskał zgodę Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: UKE) na wprowadzenie do cennika usługi CATV i jego długoterminowej dzierżawy. Odnosząc się zaś do ceny tej usługi podniósł, że 1.200 zł netto było ceną wyjściową, od której nalicza się rabaty i upusty i faktyczna cena usługi mogła być niższa nawet o 50% od wyjściowej i Beneficjent znał stosowane upusty na usługach, ponieważ z nich korzystał. Spółka wnioskowała do operatora SSPW o uruchomienie usługi CATV w styczniu 2018 r., w marcu główny wykonawca wystąpił o warunki techniczne korzystania z tej usługi w 16 węzłach SSPW, w maju ta usługa została wprowadzona do oferty, a Spółce uruchomiono ją w dwóch węzłach: w Lipsku w styczniu 2019 r. i Sztabinie w listopadzie 2021 r. (akta kontroli str. 1294-1345)

W przypadku długoterminowej dzierżawy infrastruktury, ponad 90% jej kosztów mogło być przez Spółkę poniesionych w ramach projektu jako koszty kwalifikowalne.
(akta kontroli str. 1346-1394)

Analiza NIK związana z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury SSPW dotyczyła wybranych przebiegów sieci budowanej przez Spółkę. Przykłady:

1) Do zapewnienia sygnału ze swego węzła do miejscowości Płociczno-Osiedle (powiat suwalski) Spółka wydzierżawiła sieć od lokalnego operatora do tej miejscowości. W przedstawionym NIK porównaniu kosztów poniesionych na zastosowane rozwiązanie Spółka wyliczyła je na 56.454,72 zł, z kolei w przypadku wykorzystania sieci SSPW na 333.680 zł. Składały się na to m.in. uzbrojenie istniejącego węzła SSPW (Płociczno-Tartak) – 24.200 zł przy braku takiego kosztu w zastosowanym rozwiązaniu, uzbrojenie rury SSPW 15.480 zł przy braku takiego kosztu w zastosowanym rozwiązaniu, dzierżawę sieci SSPW – 181.440 zł przy 48.054,72 zł w zastosowanym rozwiązaniu, po 5.880 zł za kolokację urządzeń i koszty energii elektrycznej przy braku takich kosztów w zastosowanym rozwiązaniu i 100.800 zł kosztów transmisji Internetu w okresie siedmioletnim przy 8.400 zł przy zastosowanym rozwiązaniu.

   Poproszony o odniesienie się do tych kosztów Operator SSPW stwierdził, że koszty przedstawione przez Beneficjenta w niektórych pozycjach zostały zawyżone. Uzbrojenie węzła SSPW w m. Płociczno-Tartak powinny zamknąć się w kwocie 10.000 zł, dzierżawa 1j sieci SSPW – 7.068,60 zł, kolokacja urządzeń 2.520 zł, energia elektryczna – tak jak podała Spółka, natomiast transmisja Internetu 14.700 zł[22] – razem 40.168,60 zł, a nie 333.680 zł.

2) W rozpatrywanej lokalizacji w m. Woźnawieś (powiat grajewski), gdzie znajduje się węzeł SSPW Beneficjent nie wykorzystał tego węzła, prowadząc własną sieć z Augustowa (obejmującą wybrane miejscowości). Spółka podnosiła argument świadczenia również usług TV, które wymagałyby budowy kolejnego węzła (stacji w węźle SSPW Woźnawieś), zamiast 11 założonych w projekcie. Spółka obliczyła koszty w przypadku wykorzystania sieci SSPW na 136.760 zł przy 52.150 zł przy zastosowanym rozwiązaniu.

   Poproszony o odniesienie się do tych kosztów operator SSPW obliczył je na 62.548,08 zł przy dzierżawie 2j od SSPW lub 38.560 zł przy budowie węzła i transmisji 100 Mb/s.

3) W przebiegu sieci od Sztabina do m. Jaminy (powiat augustowski) na długości ok. 5,3 km nie podłączono żadnego punktu adresowego, a w przebiegu sieci nie wykorzystano węzła SSPW w m. Jaziewo (sieć poprowadzono równolegle od 0,9 km do 3,5 km względem sieci SSPW). Argumentując takie rozwiązanie Spółka po raz kolejny podkreślała proponowanie abonentom usługi CATV, co wiązało się z budową kolejnego nieplanowanego węzła i planami na późniejszą rozbudowę sieci o miejscowości o dużym potencjale. Jako koszt zastosowanego rozwiązania Spółka oszacowała 101.150 zł (budowa 5,3 km sieci 92.750 zł i 8.400 zł transmisji Internetu) przy 136.760 zł w przypadku wykorzystania sieci SSPW, na co składało się 24.200 zł uzbrojenie węzła

[22] Zdaniem operatora SSPW dla 40 punktów adresowych nie jest wymagane 1Gb/s transmisji, a 100Mb/s, które Spółka zamawia m.in. w Knyszynie, Rajgrodzie czy Wiżajnach.

SSPW Jaziewo, po 5.880 zł kolokacja urządzeń i energia elektryczna oraz 100.800 zł transmisja Internet.

Poproszony o odniesienie się do tych obliczeń Operator SSPW podkreślił, że celem realizowanego projektu było doprowadzenie linii światłowodowych do punktów adresowych w sposób jak najbardziej ekonomiczny, tymczasem Beneficjent podając argument na późniejsze doprowadzanie sieci do innych miejscowości, realizuje własne przyszłe cele biznesowe. Szacując koszty wykorzystania węzła SSPW Jaziewo przy 100 Mb/s i usłudze CATV operator SSPW obliczył je na 53.260 zł: 10.000 zł budowa węzła, 5.040 zł kolokacja urządzeń, 5.880 zł energia elektryczna i 32.340 zł transmisja internet.

4) Spółka wybudowała sieć o długości ok. 1,2 km pomiędzy m. Knyszyn Zamek i Krypno Kościelne (powiat moniecki), zamiast wykorzystać do dostarczenia sygnału węzeł SSPW w m. Ruda. Argumentując taki wybór Spółka podnosiła świadczenie usługi CATV, co wiązało się z budową kolejnego węzła oraz koniecznością ponoszenia kosztów dzierżawy przez okres siedmioletni po zakończeniu realizacji projektu. Beneficjent chciał też zachować ciągłość własnej sieci. Koszt zastosowanego rozwiązania oszacowano na 29.400 zł (budowa sieci 21.000 zł i 8.400 zł zapewnienie transmisji), przy 136.760 zł w przypadku skorzystania z sieci SSPW. Na te koszy składały się 24.200 zł uzbrojenie węzła SSPW, po 5.880 zł kolokacja urządzeń i energia elektryczna oraz 100.800 zł transmisja Internet.

   W odniesieniu do tych obliczeń Operator sieci SSPW podał, że koszt budowy sieci w jego opinii wynosi 50.040 zł, a nie 21.000 zł, co zwiększało koszt zastosowanego rozwiązania na 58.440 zł. Operator obliczył koszty wykorzystania węzła SSPW Długołęka z transmisją 100 Mb/s na 38.560 zł (10.000 zł uzbrojenie węzła, 5.040 zł kolokacja urządzeń, 5.880 zł energia elektryczna i 17.640 zł transmisja).

5) Pomiędzy miejscowościami Jazy i Mikaszówka (powiat augustowski) Spółka wydzierżawiła od Gminy Płaska sieć o długości ok. 1,7 km, nie korzystając przy tym z możliwości budowy własnej sieci, korzystając z mufy SSPW w m. Jazy lub Mikaszówka. Koszty zastosowanego rozwiązania Spółka oszacowała na 8.999,42 zł, a w przypadku wykorzystania sieci SSPW wynosiłyby one 188.715 zł, na które składałyby się koszty budowy sieci 14.835 zł i dzierżawy od SSPW relacji Jazy-Mikaszówka 173.880 zł. Operator sieci SSPW potwierdził, że zastosowane rozwiązanie było tańsze niż korzystanie z jego sieci, chociaż oszacował te koszty na 39.984 zł.

6) Pomiędzy miejscowościami Dolistowo Stare oraz Zabiele (powiat moniecki) Spółka wybudowała sieć o długości 0,95 km, nie korzystając przy tym z węzła SSPW Zabiele. Argumentowała to ponownie świadczeniem usługi CATV i ponoszeniem opłat za dzierżawę w siedmioletnim okresie po zakończeniu realizacji projektu. Koszt zastosowanego rozwiązania Spółka oszacowała na 25.025 zł (16.625 zł budowa sieci i 8.400 zł transmisja) przy 136.760 zł przy wykorzystaniu SSPW.

   Operator SSPW odnosząc się do tych obliczeń uznał za niedoszacowane koszty budowy sieci (50.100 zł, nie 16.625 zł). Przy wykorzystaniu SSPW Zabiele oraz transmisji 100 Mb/s koszty tego odcinka sieci wyniosłyby 38.560 zł (10.000 zł budowa węzła Zabiele, 5.040 zł kolokacja urządzeń, 5.880 zł energia elektryczna i 17.640 zł transmisja Internet).

7) Wybudowana została sieć pomiędzy m. Kujbiedy i Czarnystok (powiat moniecki) o długości ok. 2 km czerpiąc sygnał z m. Knyszyn. Nie skorzystano z możliwości zasilenia z węzła SSPW Jasionówka, bez budowy linii o ww. długości bez przyłączy abonenckich. Spółka oszacowała koszt zastosowanego rozwiązania na 43.400 zł (35.000 zł budowa sieci i 8.400 zł transmisja) przy 136.760 zł w przypadku wykorzystania SSPW (24.200 zł uzbrojenie węzła SSPW Jasionówka, po 5.880 zł kolokacja urządzeń i energia elektryczna oraz 100.800 zł transmisja). Beneficjent argumentował jak poprzednio: założone 11 węzłów dostępowych w ramach projektu oraz świadczenie usługi CATV.

Odnosząc się do tych obliczeń Operator SSPW oszacował koszt na 71.530 zł, uważając jednocześnie za przeszacowane koszty wykorzystania jego sieci, a za niedoszacowane koszty przyjętego rozwiązania (wyliczył je na 128.080 zł). Według Operatora na kwotę 71.530 zł złożyłyby się: 10.000 zł uzbrojenie węzła, 5.040 zł kolokacja urządzeń, 5.880 zł energia elektryczna, 19.110 zł transmisja i 31.500 zł budowa 0,87 km współbieżnej linii wzdłuż ul. Knyszyńskiej.

8) Pomiędzy m. Goniądz i Dawidowizna (powiat moniecki) Spółka poprowadziła sieć o długości ok. 0,9 km, nie skorzystała z możliwości dodatkowej dzierżawy 0,45 km sieci SSPW i dobudowę do niej 0,15 km, by nie prowadzić sieci w miejscu, gdzie nie ma przyłączy abonenckich. Spółka zastosowane rozwiązanie oszacowała na 15.750 km, zaś w przypadku wykorzystania SSPW wynosiłoby ono jej zdaniem 434.865 zł. Składałoby się na to 34.185 zł budowy sieci i 400.680 zł dzierżawy SSPW.

   Według Operatora SSPW przedstawiony przez Spółkę koszt budowy sieci został niedoszacowany i szacunek ten powinien wynosić 48.000 zł, zaś w przypadku wykorzystania SSPW – 44.322 zł. Składać się na to miały: 10.000 zł budowa węzła w SSPW Klewianka, 5.040 zł kolokacja urządzeń, 5.880 zł energia elektryczna, 16.170 zł transmisja i 7232 zł dodatkowa dzierżawa kanalizacji SSPW na odcinku 0,45 km.

9) W m. Klewianka (powiat moniecki) nie skorzystano z węzła SSPW do zasilenia tej miejscowości, transmisję poprowadzono zaś z m. Goniądz przez Dawidowizna dzierżawiąc sieć o długości 2,7 km (z Klewianki do Dawidowizny). Spółka ze względu na topografię sieci zdecydowała się na dzierżawę, było to związane z zapewnieniem ciągłości sieci, dzięki czemu można było świadczyć usługi TV. W przypadku uzbrojenia węzła SSPW w Klewiance koszt takiego przebiegu sieci wyniósłby według szacunków Beneficjenta 85.520 zł przy 32.888,47 zł zastosowanego rozwiązania.

   Operator SSPW zwrócił uwagę na argumenty Spółki dotyczące usługi TV, podnosząc, że celem realizowanego projektu nie było świadczenie usług telewizyjnych oraz, że sieci POPC powinny zapewniać możliwość świadczenia pełnego zakresu usług i powinny charakteryzować się neutralnością technologiczną.

Operator SSPW przedstawiając powyższe obliczenia opierał się na własnym cenniku usług oraz szacunkami budowy sieci, związanych z bieżącym serwisowaniem i odtwarzaniem własnej infrastruktury (w tym oferty na uzbrojenie węzła poprzez zakup OLT z montażem). Operator przyjął koszt budowy 1 km sieci jako 41.700 zł – przy obliczeniach NIK dla całego projektu 41.463 zł sieci doziemnej i 24.390 zł naziemnej[23] – Beneficjent zaś 17.500 zł zakładanych w projekcie oraz transmisji 1Gb/s. Podnoszone przez Beneficjenta prowadzenie sygnału telewizyjnego poprzez budowaną sieć nie wchodziło w zakres konkursu i można rozpatrywać je tylko jako dodatkowe połączenie komercyjne. Warunki konkursu zezwalały na swobodne prowadzenie sieci – w tym bez korzystania z istniejącej infrastruktury – dowolnie dobierając punkty adresowe z puli przedstawionej przez CPPC. (akta kontroli str. 1203-1345)

Wyjaśniając okoliczności budowy sieci wraz z możliwością świadczenia usługi CATV, której nie zakładał konkurs CPPC, Prezes wyjaśnił, że świadczy usługi komercyjne, projekt nie odnosił się wprost do świadczenia usług telewizji, jednakże na posiadanej sieci świadczył takie usługi i planując realizację projektu od początku zakładał taką usługę, aby być bardziej konkurencyjnym na rynku. (akta kontroli str. 1278-1284)

Biorąc pod uwagę szacunki Operatora SSPW, na omówionych przykładach Spółka mogła jego zdaniem zaoszczędzić ok. 515.000 zł kosztów i przeznaczyć je na budowę sieci w innych lokalizacjach, zwiększając tym samym wskaźnik rezultatu podłączonych punktów adresowych. Przyjmując obliczony przez Spółkę kwotę 2.892,23 zł jako koszt budowy jednego punktu adresowego, oznaczałoby to kolejnych 178 punktów. (akta kontroli str. 1296-1345)

Wraz z postępem realizacji projektu, Spółka z coraz większym zakresie wykorzystywała infrastrukturę SSPW, co wiązało się z ponoszonymi opłatami do Operatora SSPW. W 2018 r. były to usługi o wartości 1.335,00 zł, w 2019 r. 51.329,77 zł, w 2020 r. 104.247,14 zł, w 2021 r. 128.276,57 zł, a od stycznia do listopada 2022 r. – 160.219,24 zł[24]. Na obszarze objętym

[23] Bez kosztu zawieszania (naziemna) lub wdmuchiwania kabla (doziemna).
[24] Kwoty netto.

realizowanym projektem Spółka korzystała z SSPW zakresie kolokacji miejsca w szafach dostępowych, usługi transmisji danych, dzierżawy ciemnego włókna i dzierżawy kanalizacji kablowej, ponosiła również jednorazowe opłaty i koszty związane z podłączeniem do sieci SSPW. (akta kontroli str. 1571)

Poza obszarem realizowanego projektu Spółka korzystała (stale lub okresowo) m.in. również z dzierżawy ciemnego włókna na relacji Szudziałowo-Krynki, dzierżawy kanalizacji kablowej (Złotoria, Michałowo, Choroszcz) i kolokacji w węzłach dostępowych SSPW Michałowo, Szudziałowo i Różanystok. (akta kontroli str. 1508-1514)

Spółka pięciokrotnie zgłaszała CPPC zmiany punktów adresowych w obszarze konkursowym. I tak:

- W zmianie nr 1 zgłoszonej 17 stycznia 2019 r. Spółka nie przekroczyła 15% zadeklarowanej liczby punktów adresowych, zmieniając 291 z nich. Usunięte zostały punkty w powiecie suwalskim w gminach Filipów[25], Przerośl[26], Suwałki[27], a w ich miejsce taką samą liczbę punktów dodano z gminy Trzcianne[28] w powiecie monieckim.
- W zmianie nr 2 zgłoszonej 20 lutego 2019 r. Spółka ponownie nie przekroczyła 15% zadeklarowanych punktów adresowych, tym razem chodziło o punkty dodatkowe w liczbie 679. Usunięte zostały punkty w mieście Suwałki, a w to miejsce do projektu włączono punkty w Gminie Jaświły[29] w powiecie monieckim.
- W zmianie nr 3 zgłoszonej 12 lipca 2019 r. ponownie nie został przekroczony wskaźnik 15% zadeklarowanych punktów adresowych i nie wymagało to akceptacji CPPC. Spółka zmieniła 940 punktów dodatkowych. Usunięte zostały punkty z gmin Filipów[30], Suwałki[31] w powiecie suwalskim oraz z miasta Suwałki. Dodano miejscowości z gmin Lipsk[32] i Płaska[33] w powiecie augustowskim, gminy Rajgród[34] w powiecie grajewskim, gmin Krypno[35] i Trzcianne[36] w powiecie monieckim.
- W zmianie nr 4 zgłoszonej 15 lipca 2019 r. wskaźnik 15% zadeklarowanych punktów adresowych został przekroczony. Spółka wnioskowała o usunięcie z realizacji w projekcie 746 punktów w mieście Suwałki, gdyż na terenie, gdzie planowano inwestycję, lokalny operator telekomunikacyjny był w trakcie budowy własnej infrastruktury. W to miejsce zawnioskowano o miejscowości z gminy Płaska[37] w powiecie augustowskim, ulice w m. Rajgród w powiecie grajewskim, Goniądz[38], Jasionówka[39], Jaświły[40], Mońki[41] i ulice w m. Mońki.
- W zmianie nr 5 zgłoszonej 28 maja 2020 r. wskaźnik 15% zadeklarowanych punktów adresowych został przekroczony. Spółka wnioskowała o usunięcie z realizacji w projekcie 1.116 punktów w mieście Suwałki, gdyż na terenie, gdzie planowano inwestycję, lokalny operator telekomunikacyjny był w trakcie budowy własnej infrastruktury. W to miejsce

[25] Miejscowość Piecki.
[26] Miejscowości: Przerośl, Nowa Pawłówka, Stara Pawłówka, Śmieciuchówka, Wesołówka, Morgi.
[27] Miejscowości: Czarnakowizna, Osowa, Potasznia, Bród Nowy, Bród Stary.
[28] Miejscowości: Boguszki, Chojnowo, Pisanki, Milewo, Zudelec, Zubole, Nowa Wieś.
[29] Miejscowości: Dolistowo Nowe, Dolistowo Stare, Brzozowa, Zabiele, Bobrówka, Jaświły, Mikicin, Mociesze, Rutkowskie Duże,
[30] Miejscowość Filipów i ulice Maja i Fabryczna.
[31] Miejscowości: Okuniowiec, Zielone Kamedulskie i Dubowo Pierwsze.
[32] Miejscowości: Żabickie, Starożyńce, Skieblewo, Kurianka.
[33] Miejscowości: Strzelcowizna, Serwy, Sucha Rzeczka, Gorczyca, Mikaszówka, Tartak, Rygol, Gruszki, Kudrynki, Małowiste, Serski Las, Jazy, Dolny Las, Macharce, Płaska, Podmacharce.
[34] Miejscowości: Kosiły, Czarna Wieś, Tama, Turczyn, Łazarze, Kosiły.
[35] Miejscowości: Bajki Zalesie, Rekle, Długołęka, Kruszyn, Kulesze Chobotki.
[36] Miejscowość Wyszowate.
[37] Miejscowości: Dolny Las, Małowiste, Strzelcowizna.
[38] Miejscowości: Białosuknia, Klewianka, Piwowary.
[39] Miejscowości: Kamionka, Koziniec, Słomianka.
[40] Miejscowości: Bobrówka, Jadeszki, Moniuszki.
[41] Miejscowości: Ciesze i Przytulanka.

zawnioskowano między innymi o miejscowości w gminie Bargłów Kościelny[42], Augustów[43] i ulice w m. Augustów, w gminach Lipsk[44], Nowinka[45], Płaska[46], Sztabin[47] i ulice w Sztabinie w powiecie augustowskim, gminy Rajgród[48] i ulice w m. Rajgród w powiecie grajewski, szereg miejscowości w powiecie monieckim, gminę Giby[49] w powiecie Sejneńskim, miejscowości w gminach powiatu suwalskiego i na sześciu ulicach w mieście Suwałki.

– W szóstej zmianie, zgłoszonej 11 grudnia 2020 r. usunięto z projektu 680 gospodarstw domowych z miejscowości w gminach Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk i Sztabin w powiecie augustowskim, gminach Jasionówka, Jaświły, Knyszyn, Krypno, Trzcianne, Goniądz i ulice w m. Goniądz oraz Mońki i ulice w m. Mońki w powiecie monieckim, Giby w powiecie sejneńskim, m. Mała Huta w powiecie suwalskim i ulice w m. Suwałki. W to miejsce dodano do realizacji miejscowości w gminie Augustów[50] i ulice w m. Augustów, gminie Bargłów Kościelny[51], Lipsk[52], Nowinka[53], Płaska[54], Sztabin[55] i ulice w m. Sztabin w powiecie augustowskim, gminie Rajgród[56] w powiecie grajewskim, Giby w powiecie sejneńskim, gminach Raczki[57] i Suwałki[58] w powiecie suwalskim i ulice w m. Suwałki.
(akta kontroli str. 253-395)

Powyższe zmiany w niektórych przypadkach wiązały się z istotnymi korektami pierwotnie zakładanej budowy sieci, powstała ona bowiem w miejscach, gdzie jej nie planowano. Powodem zmian listy adresów pierwotnie wybranych do objęcia siecią szerokopasmowego Internetu – poza inwestycją lokalnego operatora, były również – jak wyjaśnił Prezes – trudności terenowe w budowaniu sieci, wymieniono również punkty adresowe, które nie graniczyły z budowaną siecią, na znajdujące się w innej lokalizacji i graniczące bezpośrednio z budowaną siecią. (akta kontroli str. 1278-1284)

Przy każdej zmianie liczba nowych punktów adresowych odpowiadała liczbie punktów z których zrezygnowano. CPPC wyraziło zgodę na zmiany przekraczające 15% zadeklarowanych punktów adresowych. Zaznaczyło również, że na etapie weryfikacji wniosku o płatność końcową dokona kontroli ostatecznej listy punktów adresowych do objęcia zasięgiem. W przypadku niespełnienia warunków wymiany punktów adresowych, wskaźnik rezultatu dotyczący punktów adresowych może zostać uznany przez CPPC za nieosiągnięty.
(akta kontroli str. 253-395)

Ostatecznie, mając na względzie powyższe zmiany w Augustowie zamiast planowanych 3.538 gospodarstw domowych ostatecznie doprowadzono sieć do 4.430. Z uwagi na konieczność rezygnacji z budowy sieci w mieście Suwałki i okolicznych miejscowościach skorzystało też szereg innych mniejszych miejscowości, pierwotnie nieprzewidzianych do projektu (65 miejscowości i 2.781 gospodarstw domowych). Z kolei w mieście Suwałki, gdzie inwestycję doprowadzenia światłowodu prowadził podmiot prywatny niezwiązany z projektem,

---

[42] Miejscowości: Bułkowizna, Kroszewo, Tajno Podjeziorne, Wólka Karwowska.
[43] Miejscowości: Białobrzegi, Janówka, Kolnica, Komaszówka, Netta Pierwsza, Netta Druga, Ponizie, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie.
[44] Miejscowości: Bartniki, Kopczany, Kurianka, Nowe Leśne Bohatery, Siółko, Skiebiewo, Wołkusz.
[45] Miejscowość Osińska Buda.
[46] Miejscowości: Dalny Las, Gorczyca, Gruszki, Mały Borek, Mikaszówka, Mołowiste, Płaska, Podmacharce, Rygol, Serski Las, Strzelcowizna, Sucha Rzeczka.
[47] Miejscowości: Jaminy, Jastrzębna Druga, Jaziewo, Krasnybór, Mogilnice.
[48] Miejscowości: Czarna Wieś i Kosiły.
[49] Miejscowości: Aleksiejówka, Giby i Dziemianówka.
[50] Miejscowości: Białobrzegi, Jabłońskie, Janówka, Kolnica, Netta Druga, Netta Pierwsza, Netta-Folwark, Rzepiski, Topiłówka, Żarnowo Drugie, Żarnowo Pierwsze.
[51] Miejscowości: Bargłówka, Brzozówka, Pruska, Tajenko, Tajno Podjeziorne, Tajno Stare, Wólka Karwowska.
[52] Miejscowości: Bartniki, Jaczniki, Kopczany, Kurianka, Lipsk Murowany, Nowe Leśne Bohatery, Rakowicze, Rygałówka, Siółko, Skiebiewo, Stare Leśne Bohatery, Starożyńce, Żabickie.
[53] Miejscowość Pijawne Ruskie.
[54] Miejscowości: Dalny Las, Gorczyca, Gruszki, Kudrynki, Macharce, Mikaszówka, Mołowiste, Płaska, Podmacharce, Rygol, Serski Las, Serwy, Strzelcowizna, Sucha Rzeczka.
[55] Miejscowości: Jaminy, Jastrzębna Druga, Jaziewo, Kamień, Krasnybór, Mogilnice.
[56] Miejscowość Woźnawieś.
[57] Miejscowości: Bakaniuk, Franciszkowo, Jaśki, Józefowo, Kurianki Drugie, Kurianki Pierwsze, Sucha Wieś, Wronowo.
[58] Miejscowości Dubowo Drugie, Krzywe, Mała Huta, Nowa Wieś, Okuniowiec, Poddubówek, Przebród, Sobolewo, Wychodne, Zielone Królewskie.

zrezygnowano z doprowadzenia światłowodu do 3.473 gospodarstw domowych (455 zamiast planowanych 3.928). (akta kontroli str. 253-395, 1515-1518)

Lista punktów adresowych na których wybudowano sieć zawierała również 59 punktów z miejscowości w gminie Lipsk, gdzie w okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2015 r. realizowała inny projekt budowy szerokopasmowego Internetu, co szerzej zostanie omówione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 1124-1128, 1494, 1588-1618)

Z bazy ok. 39 tys. gospodarstw domowych, które CPPC pierwotnie udostępniło do wyboru lokalizacji możliwych do wybudowania sieci światłowodowego Internetu, Spółka wybudowała sieć w 199 miejscowościach z różnym zagęszczeniem, w przedziałach objęcia punktów adresowych jak poniżej:

- 100% – w 16 miejscowościach,
- powyżej 90% do 100% w 16 miejscowościach,
- 80%-89,9% w 21 miejscowościach,
- 70%-79,9% w 27 miejscowościach,
- 60%-69,9% w 36 miejscowościach,
- 50%-59,9% w 32 miejscowościach,
- 40%-49,9% w 20 miejscowościach,
- 30%-39,9% w 11 miejscowościach,
- 20%-29,9% w ośmiu miejscowościach,
- 10-19,9% w ośmiu miejscowościach,
- do 9,9% w czterech miejscowościach,
- bez realizacji w 806 miejscowościach.

W miejscowościach, gdzie nie zrealizowano 100% pokrycia sieci, często niepodłączone pozostawały lokalizacje w oddali od zwartej zabudowy, trudno oszacować koszt przedsięwzięć dotyczących doprowadzenia jej tam, może być on znaczny. W przypadku kolejnych konkursów CPPC dotyczących dogęszczania sieci światłowodowego Internetu, według Prezesa – inny wykonawca *„(...) który miałby tzw. dogęszczać sieć z sieci Idealan, musiałby podłączyć swoją sieć do punktu styku i prowadzić swoją sieć według swoich ustaleń – dowolnie naziemnie czy doziemnie. Od spółki Idealan dowolnie miałby do wyboru czy dzierżawi ciemne włókno czy sygnał. Na tą chwilę nie planuję brać udziału w projektach dogęszczania sieci przez CPPC".*

(akta kontroli str. 1286-1290, 1498-1501)

Za największe bariery w sprawnym budowaniu sieci światłowodowych w województwie podlaskim, mając na względzie doświadczenia ze zrealizowanych projektów współfinansowanych ze środków publicznych, jak też prywatnych, Prezes wymienił:

- nowopowstałe drogi publiczne, z których wiele powstało w niedalekiej przeszłości i nie posiadają kanałów technologicznych, oznacza to, że aby wybudować sieć w tych drogach należy przejąć gwarancję od wykonawcy drogi, co często jest trudne i zarazem kosztowne,
- opóźnienia w wypłacaniu zaliczek i refundacji kosztów przez instytucje zarządzające – w przypadku budowy sieci w ramach projektu realizowanego z dofinansowaniem ze środków publicznych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej, powoduje to konieczność zamrażania własnych środków finansowych[59],
- upływ czasu między złożeniem wniosku o budowę sieci w ramach dofinansowania ze środków publicznych wraz z koncepcją budowy sieci, a faktycznym rozpoczęciem realizacji takiego projektu (kilkanaście miesięcy) – co oznacza, że w terenie mogło się wiele zmienić i należy wprowadzać korekty do koncepcji, uzyskać na nie zgodę instytucji pośredniczącej, co trwa kolejne kilka miesięcy,

[59] CPPC nie wypłacało zaliczek na rozpoczęcie projektu.

- konieczność tworzenia szczegółowej dokumentacji w przypadku wykorzystania do budowy sieci słupów energetycznych – wymagane przez spółkę energetyczną,
- wysokie opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym, ponoszone co roku.

(akta kontroli str. 1278-1284)

Umowa na realizację projektu[60] z CPPC została zawarta 22 czerwca 2017 r. z terminem realizacji od 1 listopada 2017 r. do 31 października 2020 r. z okresem kwalifikowalności wydatków od 17 lutego 2017 r. do 31 października 2020 r. Termin zakończenia realizacji inwestycji zmieniano trzykrotnie. W aneksie nr 2 z 2 lipca 2020 r. termin przesunięto na 20 grudnia 2020 r. W kolejnym aneksie nr 3 z 8 października 2020 r. termin realizacji przesunięto o kolejne 90 dni na 20 marca 2021 r., przyjmując za podstawę wejście w życie 18 kwietnia 2020 r. ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19[61] i ówczesne brzmienie art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, którego zapisy umożliwiały wydłużenie o 90 dni zakończenia realizacji projektów. W aneksie nr 4 z 19 marca 2021 r. termin realizacji umowy przesunięto na 20 grudnia 2021 r. Powodem zwierania aneksów i zmian terminów według Prezesa była pandemia COVID-19 co wiązało się z dużymi opóźnieniami w dostawie materiałów. Jednocześnie pracownicy generalnego wykonawcy i jego podwykonawców byli izolowani lub poddawani kwarantannie, co opóźniało znacząco prace oraz odbiory prac. Urzędy wprowadziły tryb pracy zdalnej, co wydłużyło terminy pozyskiwania zgód i pozwoleń, wszystkie dokumenty musiały przejść kwarantannę. Według Prezesa dodatkowym czynnikiem wpływającym na opóźnienie prac były duże opóźnienia ze strony CPPC w wypłacie zaliczek. Spółka musiała wielokrotnie opłacać faktury generalnego wykonawcy ze środków własnych, przeznaczonych na bieżącą działalność, ponieważ Spółka czekała na środki finansowe z CPPC. (akta kontroli str. 47-101, 1278-1284)

Wraz z zawarciem aneksu nr 4 przedłużającego termin zakończenia realizacji projektu do 20 grudnia 2021 r. Spółkę zobligowano do podłączenia dodatkowych 683 gospodarstw domowych, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu realizacji projektu, tj. do 20 grudnia 2022 r. Spółka wykazała, że zrealizowała te dodatkowe punkty na nowych udostępnionych przez CPPC listach białych plam. Punkty zostały poprowadzone po już wybudowanej sieci, nie wiązało się to z nowymi pracami ziemnymi lub napowietrznymi (kilka lub pojedyncze punkty we wsiach, większa skala w miastach[62]). Prezes zeznał, że *„Większość adresów była w zasięgu sieci, wystarczyło tylko dokupić kable na przyłącza. Kabel, jak ten poprzedni, trzymamy w garażu do udostępnienia go podczas podłączania abonenta. Skoro takie adresy były udostępnione, to wybraliśmy najłatwiejsze do realizacji. Skoro są udostępnione, dlaczego nie wykorzystać".*

(akta kontroli str. 102-105, 1129-1168, 1286-1290)

Protokół odbioru końcowego z generalnym wykonawcą podpisany został 20 grudnia 2021 r., zatem projekt zrealizowano w terminie wynikającym z aneksu nr 4 do umowy. Protokół zawierał informację, że odbierana inwestycja nie zawiera wad i usterek.

(akta kontroli str. 397-398)

Placówki oświatowe podłączono do sieci szerokopasmowej, dochowując terminu wskazanego w §6 ust. 1 pkt 12 umowy o dofinansowanie, gdzie Spółka zobowiązana została do podłączenia 80% szkół w terminie 14 miesięcy od podpisania umowy, a pozostałe w terminie 20 miesięcy. Z planowanych do podłączenia 128 placówek w 87 lokalizacjach, ostatecznie podłączono 90 szkół w 78 lokalizacjach. Różnice wynikały m.in. z likwidacji niektórych z nich lub połączeniu w zespoły szkół[63]. Termin został dotrzymany: 21 sierpnia 2018 r. podłączonych było 75 jednostek oświatowych, 18 grudnia 2018 r. kolejnych 10 i 21 lutego 2019 r. pozostałe pięć. (akta kontroli str. 446-448, 629, 1519-1520)

---

[60] POPC.01.01.00-20-0066/17.

[61] Dz. U. z 2021 r. poz. 986.

[62] Wykazano m.in. pięć bloków mieszkalnych w Augustowie w budynkach wielorodzinnych przy ul. Konopnickiej i kolejne dwa przy ul. 29 Listopada, czym zapewniła 352 z 683 (tj. 51,5%) wymaganych punktów adresowych. Według danych UKE za 2021 r. było tam od trzech do czterech innych operatorów dostarczających usługi interentowe, w tym jeden o prędkości 100Mb/s przy czym nie był to światłowód, a inne medium.

[63] Reforma likwidująca gimnazja i wydłużająca naukę w szkołach podstawowych do ośmiu klas.

W związku ze zmianą liczby szkół objętych zasięgiem, zwarty został aneks do umowy i zmieniony wskaźnik rezultatu. Spółka obliczyła oszczędności wynikające z mniejszej liczby szkół do objęcia projektem i biorąc pod uwagę średni koszt podłączenia gospodarstwa domowego[64], zaproponowała objęcie zasięgiem kolejnych 53, co zostało zaakceptowane przez CPPC. (akta kontroli str. 399-418)

Analizą NIK objęto dokumentację z kontroli ekspertów UKE, który zrealizował trzy kontrole w Spółce na zlecenie CPPC. Pierwsza kontrola z 19-22 lutego 2019 r. nie wykazała nieprawidłowości. Inwestycja była w tracie realizacji (m.in. nie wybudowano jeszcze węzłów dostępowych), dokonano oględzin wybudowanej sieci w 16 jednostkach oświatowych, a w ośmiu wykonano pomiary jakościowe. Kontrolerzy uzyskali protokoły odbioru 67,308 km sieci doziemnej i 8,918 km podbudowy słupowej (tylko słupy). W protokole z kontroli UKE stwierdzono, że stan zaawansowania prac w projekcie nie pozwala na stwierdzenie, czy zbudowana infrastruktura została wykonana w zakresie aspektów technicznych zgodnie z umową o dofinansowanie – co było jednym z celów kontroli. (akta kontroli str. 165-170)

Kolejna kontrola ekspertów UKE, przeprowadzona w dniach 21-23 stycznia 2020 r. Kontrolerzy stwierdzili w trakcie oględzin brak spliterów w punktach dostępowych i urządzeń aktywnych w węzłach dostępowych[65]. Nie było więc możliwości sprawdzenia ich zgodności dla gospodarstw domowych. Jednakże projekt znajdował się w trakcie realizacji i nie wydano zaleceń pokontrolnych w tym zakresie. Stwierdzono również, że w trzech jednostkach oświatowych nie udało się przeprowadzić pomiaru jakościowego, a spowodowane było to brakiem zestawionego łącza z Punktem Wymiany Ruchu i zalecono wykonanie takiego podłączenia w ciągu 30 dni od zakończenia kontroli, a Spółka oświadczyła, że wniosek został zrealizowany. (akta kontroli str. 199-205)

W trzeciej kontroli, przeprowadzonej 20-23 i 26-30 kwietnia 2021 r. stwierdzono m.in. brak zapasu kabla abonenckiego na słupach w miejscowościach objętych oględzinami, w jednym punkcie dostępowym zainstalowany był zbyt mały spliter do gospodarstw domowych będących w jego zasięgu oraz brak był urządzeń aktywnych w jednym węźle dostępowym. Na te usterki wydane zostały zalecenia pokontrolne, które zgodnie z oświadczeniem Spółka wykonała. Co do zapasu kabla abonenckiego Spółka ustaliła z CPPC, że go zakupi i będzie przechowywać w swoim magazynie, na co przedstawiła fakturę zakupu. Prezes wyjaśnił, że *każde zapotrzebowanie na kabel światłowodowy zgłaszane jest przez pracowników obsługi klienta na podstawie zgłoszenia od klienta do wyznaczonego pracownika na stanowisku specjalista ds. technicznych sieci, który dokonuje weryfikacji zakresu prac oraz tego czy dany klient jest objęty zasięgiem realizowanego projektu, po czym wydaje zlecenie wydania odpowiedniej długości kabla.* (akta kontroli str. 240-252)

W trakcie oględzin NIK stwierdzono, że sieć naziemna została wybudowana w taki sposób, że kilka ostatnich słupów (w zależności od miejscowości od jednego do pięciu) pozbawionych było kabla światłowodowego, a jednocześnie zabudowania z pustym słupem bez doprowadzonego kabla, zostały uznane przez Spółkę za punkty adresowe, do których doprowadzono sieć światłowodową. Jednocześnie na mapach geodezyjnych będących realizacją zadania nr 6, wykazywano w miejscach przeprowadzonych oględzin istnienie słupów i kabli światłowodowych, a nie samych słupów. Prezes wyjaśnił, że *(...) Słupy znajdujące się na skraju miejscowości wyposażone są w niezbędne elementy takie jak haki, na których w każdym momencie można podwiesić kabel przyłącza abonenckiego i uruchomić klienta. Inwestor uznał to za najbardziej optymalne rozwiązanie ze względów finansowych, ponieważ koszt zakupu kabla magistralnego jest znacznie wyższy od kabla na przyłącza abonenckie, który zgodnie ze zgodą CPPC Beneficjent przetrzymuje na własnym magazynie POPC. Wszystkie punkty adresowe, nawet te w zasięgu skrajnych słupów w miejscowościach są objęte zasięgiem i gotowe do podłączenia. Zgodnie z przyjętą praktyką budowy sieci w skrajnych miejscowościach zostawiamy słupy na przyłącze abonenckie, tak aby minimalizować koszty budowy sieci o warstwę dostępową.*

(akta kontroli str. 1278-1284, 1521-1530)

[64] Liczone dla całego kontrolowanego projektu – jeden punkt adresowy: 2.892,23 zł.
[65] Augustów, Mońki.

Poza tym kontrolę w trakcie realizacji projektu (24-28 czerwca 2019 r.) przeprowadziło CPPC badając m.in. stan realizacji kamieni milowych, rzeczowe i finansowe zaawansowanie projektu, poniesione wydatki. W kontroli stwierdzono, że projekt realizowany był „co do zasady" w sposób poprawny, wskazując jednocześnie na opóźnienia dotyczące realizacji poszczególnych etapów. Zalecono stale nadzorować i monitorować stan realizacji poszczególnych kamieni milowych. Beneficjent poinformował, że będzie stale nadzorował i kontrolował postęp prac i przypomniał, że czeka na uwzględnienie jego wniosku do CPPC o przesunięcie terminu zakończenia realizacji projektu, na który jeszcze nie uzyskał odpowiedzi. (akta kontroli str. 171-198)

Kontrolę finansową projektu w trakcie jego realizacji, w dniach 4 kwietnia – 10 czerwca 2020 r. przeprowadziła Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku nie stwierdzając nieprawidłowości. (akta kontroli str. 206-239)

W celu sprawdzenia, czy projekt został zrealizowany zgodnie z technologią, w trakcie czynności kontrolnych NIK zleciła przeprowadzenie kontroli UKE. Kontrolerzy urzędu w dniach 30 sierpnia – 2 września 2022 r. zweryfikowali czy zbudowana infrastruktura została wykonana w zakresie aspektów technicznych zgodnie z umową o dofinansowanie oraz dokumentacją przedstawioną przez Spółkę. Sprawdzono również realizację wniosków z poprzednich kontroli. Wyniki kontroli wskazywały, że w kontrolowanych lokalizacjach zachowano zgodność z umową o dofinansowanie oraz wymaganiami konkursowymi, z których wynika zastosowana technologia. Jednocześnie kontrola wykazała, że:

- zrealizowano wnioski z poprzednich kontroli,
- nie stwierdzono nieprawidłowości w budowie sieci naziemnej i doziemnej,
- nie stwierdzono przewymiarowania kabli i nadmiarowości urządzeń w szafach węzłów dostępowych.

Spółce zalecono poprawę parametrów łączy, która była niewłaściwa w trzech punktach dostępowych (wynik pomiaru), co Beneficjent – zgodnie z oświadczeniem 30 września 2022 r. – już zrealizował. (akta kontroli str. 1399-1400, 1419-1430)

W wyniku podjętych działań doprowadzono do zrealizowania zakładanych wskaźników produktu, czego dowodem są ustalenia z kontroli UKE u Beneficjenta w okresie trwałości projektu oraz wyniki kontroli zleconej przez NIK. (akta kontroli str. 928-1093, 1419-1430)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spółka wykazała CPPC jako rezultat kontrolowanego projektu podłączenie światłowodu do 59 punktów adresowych w miejscowościach w gminie Lipsk: Stare Leśne Bohatery – Spółka wykazała 20 adresów, w m. Kopczany – 14 adresów, Bartniki – 12 adresów, Wołkusz – osiem i Nowe Leśne Bohatery – pięć. W rzeczywistości Spółka realizowała je w tych miejscowościach w ramach projektu budowy światłowodowego Internetu w okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2015 r.[66] Wskazują na to dane opublikowane przez Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy za 2017 r., zgodnie z którymi adresy te już wtedy były objęte zasięgiem Internetu światłowodowego w technologii GPON w paśmie 100 Mb/s.[67] Powołany Instytut publikuje zaś dane pochodzące od przedsiębiorców telekomunikacyjnych, które zostały przekazane do UKE w Systemie Informacyjnym o Infrastrukturze Szerokopasmowej (SIIS), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych[68].

(akta kontroli str. 1124-1128, 1494, 1588-1618)

---

[66] Projekt "Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez budowę nowoczesnej sieci następnej generacji NGN w technologii FTTH w powiecie sokólskim", nr umowy: POPW.02.01.00-20-056/13-00, całkowita wartość projektu: 6.378.614,55 zł, kwota dofinansowania: 3.630.105,84 zł. Okres realizacji: 1 listopada 2013 r. – 31 października 2015 r. https://idealan.pl/index.php/rozwoj-polski-wschodniej dostęp z 28 listopada 2022 r.

[67] Dane na stronie internetowej http://siis-api.itl.waw.pl/doc/.

[68] Dz. U. poz. 276.

Jednocześnie Spółka wykazała ówczesnej instytucji pośredniczącej (Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości) jako rezultat projektu, zrealizowanego od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2015 r. umowy zawarte z abonentami pod adresami: Bartniki 18 i Wołkusz 4. Adresy te Spółka wykazała także jako zrealizowane w późniejszym projekcie, objętym niniejszą kontrolą. Tymczasem, zgodnie z §4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 16 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020[69] – wsparcie może być udzielone tylko na projekty realizowane na obszarach, na których sieci NGA nie istnieją. Beneficjent dysponował siecią w tych lokalizacjach. Wprawdzie CPPC w opublikowanej bazie adresowej zamieściło je jako możliwe do wybudowania sieci, to jednak wynikało to z opóźnienia w inwentaryzacji. Konkurs ogłoszono bowiem według danych z inwentaryzacji na koniec 2015 r., a Spółka zinwentaryzowała je UKE w 2016 i 2017 r.
W pierwotnych założeniach budowy światłowodu, przedstawionych wraz z wnioskiem o dofinansowanie, Spółka nie przewidywała realizacji projektu w tych miejscowościach – poza 13 punktami adresowymi w m. Kopczany. Pozostałe 46 punktów adresowych dodała wraz z piątą zmianą punktów adresowych, zgłoszoną CPPC 28 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 308-322, 1494, 1597-1618)

Według wyliczeń Beneficjenta średni koszt podłączenia jednego punktu adresowego wynosił 2.892,23 zł, zatem szacunkowa wartość prac dla 59 punktów adresowych to około 170.641,57 zł. (akta kontroli str. 399-415)

Prezes nie potrafił wyjaśnić tej sytuacji, *„(...) nie wiem dlaczego tak wyszło"* – zeznał.

(akta kontroli str. 1286-1290)

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka zrealizowała projekt w terminach ustalonych z CPPC, w deklarowanej technologii i zapewniła wymagane parametry. Terminowo podłączyła jednostki oświatowe i osiągnęła zakładane w projekcie wskaźniki. W przypadku kilku miejscowości realizowano jednak projekt pomimo wybudowania w nich sieci światłowodowego Internetu kilka lat wcześniej.

2. Zapewnienie możliwości dostępu do wybudowanej w ramach POPC infrastruktury innym operatorom

Opis stanu faktycznego

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych (9 grudnia 2022 r.) Spółka zawarła dwie umowy z innymi operatorami na dostęp do infrastruktury wybudowanej w ramach projektu, tzw. umowy na dostęp hurtowy (21 czerwca 2022 r. i 14 lipca 2022 r.), zawarte według wzoru zaakceptowanego przez UKE. Wpłynęły też trzy zapytania od operatorów, niesfinalizowane zawarciem umowy, dwa od operatorów lokalnych i jedno od krajowego. Jednocześnie Spółka zawarła 574 umowy z abonentami na obszarze realizacji projektu, z czego 419 dotyczyło tylko usługi Internetu, a 155 pakietu Internet i telewizja. W przypadku części umów z abonentami, zarówno tych zawartych przez Beneficjenta, jak też inny podmiot – zawarto je z niezachowaniem zasady równego i niedyskryminującego dostępu – przed upływem 30 dni od opublikowania oferty na dostęp hurtowy do sieci, co szerzej zostanie opisane w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 450-457, 1451-1453, 1531-1533)

Biorąc pod uwagę omówiony w punkcie 1. niniejszego wystąpienia aspekt pokrycia siecią miejscowości, w wybranych poniżej umowy przed upływem 30 dni po publikacji oferty na dostęp hurtowy do sieci zawarto:

- w przypadku m. Strzelcowizna Spółka wybudowała sieć do 65 punktów adresowych z 81 możliwych, zawierając w tej miejscowości 13 umów abonenckich, z czego osiem przed i pięć po upływie 30 dni od publikacji oferty na dostęp hurtowy,
- w przypadku m. Płaska było to odpowiednio 145 z 221 dostępnych punktów adresowych, w których sześć umów zawarto przed, a 12 po upływie 30 dni od publikacji oferty na dostęp hurtowy,

[69] Dz. U. z 2015 r. poz. 1466 ze zm.

- w m. Gruszki Spółka wybudowała sieć do 86 z 108 dostępnych punktów adresowych, w których 11 umów zawarła przed upływem 30 dni od publikacji oferty na dostęp hurtowy, a dwie po,
- w przypadku m. Mołowiste było to odpowiednio 69 z 77 dostępnych punktów adresowych, w których sześć umów zawarto przed i pięć po upływie 30 dni od publikacji oferty na dostęp hurtowy,
- w m. Serwy sieć doprowadzono do 47 z 87 punktów adresowych, w których umowy zawarto z dziewięcioma abonentami, w tym trzema przed upływem 30 dni od publikacji oferty na dostęp hurtowy i sześcioma po tej dacie[70]. (akta kontroli str. 1494, 1619)

Spółka opracowała cennik usług hurtowych dostępu do infrastruktury, który przedstawiła UKE celem akceptacji. Prezes UKE nie wniósł uwag do projektu cennika dla placówek oświatowych. W przypadku cennika hurtowego dla gospodarstw domowych UKE głównie zwracał się o wyjaśnienie sposobu ustalenia niektórych opłat, co Spółka zrealizowała.
UKE miało uwagi dotyczące treści umowy dostępu hurtowego (np. uszczegółowienie wykazu definicji i poszczególnych pojęć oraz poszczególnych postanowień), które zostały przez Spółkę uwzględnione w poprawionej wersji. (akta kontroli str. 459-533)

Cennik usług hurtowych zawierał pozycje dotyczące opłat za wydanie warunków technicznych jak poniżej:

- w pozycji 1.4 Kolokacja znajdowała się *opłata za wywiad techniczny na potrzeby udostępnienia OK[71] przestrzeni w Szafie OSD*[72] w kwiecie 568,83 zł netto, pobierana w sytuacji, gdy OK chciał dokonać wizji lokalnej w szafie,
- w pozycji 1.6 PPDU[73] znajdowała się opłata za *wywiad techniczny na PDU*[74] w kwocie 2044,68 zł netto, za wizję lokalną OK w terenie, związaną z rozkopaniem studni, zasobnika, weryfikacją ciemnych włókien, tj. bardziej czasochłonne niż wywiad techniczny w szafie,
- w pozycji 1.7 Podbudowa słupowa znajdowała się *opłata za wydanie Warunków Technicznych za Słup OSD - 1 szt.* w kwocie 18,49 zł netto dotyczyła sytuacji, gdy Operator Korzystający chce wydzierżawić postawiony słup, a warunki techniczne wydawane były np. gdzie ma zamocować własny hak, albo czy może skorzystać z istniejącego haka.

Prezes wyjaśnił, że powyższe pozycje cennika zaczerpnął z cennika zatwierdzonego przez UKE innej firmie. (akta kontroli str. 465-468, 1292-1293)

Beneficjent opublikował na swojej stronie internetowej[75] dane dostępu do infrastruktury innym operatorom. Jak wynika z pkt 1.6 ppkt. 2 dokumentu „Zasady dostępu hurtowego do sieci zrealizowanych w ramach II konkursu w ramach działania 1.1 POPC dla gospodarstw domowych – rekomendacja Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej" udostępnionego na stronie internetowej UKE[76], takimi danymi powinny być informacje dotyczące obsługiwanego obszaru geograficznego i punktów adresowych w zasięgu sieci POPC przyporządkowanych poszczególnym PDU przedstawione poprzez dokładne lokalizacje w postaci punktu adresowego i jego współrzędnych geograficznych. Na stronie internetowej Spółka udostępniła mapy każdego z powiatów objętych projektem, z podziałem na gminy oraz wskazanie miejscowości w poszczególnych gminach (mapy bez zaznaczonych punktów adresowych). Jednocześnie w udostępnionym pliku PDF zawarte zostały dane o szczegółowych

---

[70] 30 dni po dacie opublikowania oferty na dostęp hurtowy wynika z pkt. 2 ppkt 1 dokumentu „Wymagania dla podłączenia gospodarstw domowych do drugiego naboru dla działania 1.1 POPC" będącego załącznikiem do postanowień konkursu.
[71] Operator Korzystający.
[72] Operator Sieci Dostępowej.
[73] Pasywny Punkt Dostępu do Usługi.
[74] Punkt Dostępu do Usługi.
[75] https://www.idealan.pl/index.php/polska-cyfrowa (dostęp z 11 maja 2022 r.).
[76] https://uke.gov.pl/download/gfx/uke/pl/defaultaktualnosci/36/60/1/zasady_dostepu_gd.pdf (dostęp z 11 maja 2022 r.).

lokalizacjach[77], cenniki (usług hurtowych i dla placówek oświatowych) oraz wzór umowy ramowej dostępu hurtowego.

Spółka opublikowała bazę adresową, w której była możliwość świadczenia usług hurtowych[78]. Udostępniona lista zawierała 13.704 gospodarstw domowych (co stanowiło 12.060 pojedynczych adresów budynków) z doprowadzonym światłowodem do świadczenia usług, powiększonych o kolejne 683 wynikające z przedłużenia realizacji projektu (aneks nr 4) i 53 zamiast podłączania szkół, które w trakcie realizacji projektu zostały zamknięte. Zatem łącznie Spółka opublikowała bazę 14.440 gospodarstw domowych (co stanowiło 12.416 pojedynczych adresów budynków). W losowo wybranej próbie ośmiu miejscowości (po dwie w każdym powiecie ziemskim) dane odpowiadały opublikowanym punktom zrealizowanym w ramach projektu, które na stronie Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii[79] zamieściło CPPC. (akta kontroli str. 1129-1135, 1494, 1573-1587)

Baza adresowa nie odpowiadała z kolei zasięgom światłowodowego Internetu, które na swoich stronach internetowych publikował UKE[80]. Problem ten szerzej zostanie omówiony w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 1573-1587)

Ustalony z UKE cennik usług hurtowych dla innych operatorów zakładał kwoty odpowiednio: 11 zł netto za prędkości 100/20 Mbps, 21 zł netto za 300/30 Mbps i 35 zł netto za 600/60 Mbps. Opłaty miesięczne za utrzymanie usługi hurtowej ustalono w cenniku na 22,30 zł netto w przypadku zabudowy wielorodzinnej i 34,90 zł netto w przypadku jednorodzinnej. Jednocześnie Beneficjent oferował takie prędkości klientom detalicznym za ceny netto odpowiednio 48,78 zł/m-c, 60,97 zł/m-c i 77,23 zł/m-c. (akta kontroli str. 465-469)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka zawarła 149 umów z abonentami na własnej sieci zbudowanej w ramach projektu przed upływem 30 dni od daty publikacji oferty hurtowej[81] tj. 20 stycznia 2022 r., a jednocześnie inny operator zawarł 46 umów z abonentami na sieci wybudowanej przez Beneficjenta – przed podpisaniem ze Spółką umowy na dostęp hurtowy i to Spółka zobligowana była zawrzeć taką umowę hurtową jako właściciel sieci (ustalenia z kontroli zleconej UKE). Tym innym operatorem był podmiot, dla którego Spółka realizowała podobny projekt w ramach działania 1.1 POPC jako jego generalny wykonawca na obszarze białostockim. (akta kontroli str. 1451-1483)

   Spółka zawierała umowy abonenckie na własnej sieci już od 9 lutego 2019 r. (data pierwszej umowy) tj. 1078 dni przed możliwym terminem – 20 stycznia 2022 r., z kolei ów inny operator zawierał umowy abonamentowe na sieci Spółki od 26 kwietnia 2022 r., tj. 56 dni przed zawarciem z Beneficjentem umowy na dostęp hurtowy – 21 czerwca 2022 r. (akta kontroli str. 1451-1483)

---

[77] Dane: współrzędne geograficzne (szerokość i długość), identyfikator budynku, województwo, powiat, gmina, kod TERC, miejscowość, kod SIMC, ulica, kod ulicy, numer porządkowy, liczba lokali i planowana data uruchomienia.

[78] Baza na stronie internetowej spółki pod adresem: https://idealan.pl/images/pdf/2022/Lista%20punkt%C3%B3w%20adresowych%20gotowych%20sprzeda%C5%BCowo%2001.01.2022%20POPC.pdf (dostęp z 6 grudnia 2022 r.).

[79] http://capap.gugik.gov.pl/mapa/cppc/CPPC-internet/ (dostęp z 6 grudnia 2022 r.).

[80] https://mapbook.uke.gov.pl/ oraz https://wyszukiwarka.uke.gov.pl/ (dostęp z 5 grudnia 2022 r.).

[81] Wymagania dla sieci NGA POPC opracowane przez UKE w części 2.1.6 Informacje Ogólne w pkt. 7 mówią o konieczności udostępnienia informacji o ofercie handlowej, informacji dotyczących infrastruktury (m.in. punktów dostępu do usługi), najpóźniej w terminie 30 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem świadczenia w sieci POPC usług lub usług telekomunikacyjnych świadczonych na rzecz abonentów objętych zasięgiem Sieci POPC. Źródło: https://www.gov.pl/attachment/58efe58f-24bc-4608-a073-cc1af57d82fb (dostęp z 30 listopada 2022 r.).

Zawieranie umów przed publikacją oferty handlowej i/lub podpisaniem umowy o dostęp hurtowy było niezgodne z zasadą równego i niedyskryminującego dostępu na równych warunkach do hurtowych usług aktywnych i pasywnych. Zasada ta wynika z art. 52 ust. 5 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu[82]. Zarówno Beneficjent jak też jego kontrahent zawierając umowy z abonentami przed upływem 30 dni od publikacji oferty handlowej i/lub podpisaniem umowy o dostęp hurtowy (w ramach realizowania podobnego projektu) mieli w tym przypadku przewagę nad innymi operatorami, co skutecznie naruszało zasadę najszerszego, równego i niedyskryminującego dostępu hurtowego.

Prezes zeznał, że powyższa sytuacja wynikała z faktu, że *„(...) byli klienci, którzy potrzebowali internetu, np. do nauki zdalnej i zawieraliśmy z nimi umowy faktycznie zanim zakończyliśmy projekt i opublikowaliśmy ofertę hurtową na stronie. Czasami były to naciski z urzędów, aby szybciej podłączyć abonenta. Zależało też nam żeby mieć kilka punktów w różnych miejscach, aby wiedzieć czy sieć nie została uszkodzona"*. Z kolei w przypadku gdy to inny przedsiębiorca korzystał z sieci wybudowanej przez Spółkę bez zawartej umowy na dostęp hurtowy Prezes nie potrafił wyjaśnić dlaczego się tak wydarzyło. Dodał również, że nie wie, czy ten inny przedsiębiorca świadczył usługi przed podpisaniem umowy na dostęp hurtowy. (akta kontroli str. 1286-1290)

Odnosząc się do argumentu, że umowy zawierano z uwagi na naukę zdalną NIK zauważa, że 49 umów (wszystkie w gminie Płaska) zawarto w okresie od 2 września 2019 r. do 1 marca 2020 r., tj. przed 4 marca 2020 r. – dniem pierwszego potwierdzonego przypadku zachorowania w Polsce na SARS-CoV-2. (akta kontroli str. 1451-1483)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa również, że opóźnianie terminu zawarcia umowy na dostęp hurtowy mogło mieć również wpływ na wysokość przychodów osiągniętych z realizacji przedmiotowego projektu. Jak zaś wynika z §5 pkt 15 umowy z CPPC, jeśli projekt przynosi na etapie realizacji lub w okresie trwałości przychody nie wykazane we wniosku o dofinansowanie oraz nieuwzględnione przy zawarciu umowy, wówczas następuje pomniejszenie dofinansowania lub ewentualny zwrot środków, na zasadach o których mowa w art. 61 lub art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013[83]. NIK nie przesądza, że takie przekroczenie przychodów miało miejsce w związku zarówno z opóźnieniem w zawarciu umowy na dostęp hurtowy, jak też zawarciu umów własnych z abonentami przed publikacją oferty handlowej.
(akta kontroli str. 47-88)

W związku z takim zawarciem umów CPPC zwróciło się do Spółki o wyjaśnienia i sprawa nie została zakończona do czasu podpisania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.
(akta kontroli str. 1197-1198)

2. Spółka nie zinwentaryzowała w UKE (na potrzeby prowadzonej przez UKE inwentaryzacji sieci i usług) – według stanu na 31 grudnia 2021 r. – danych o adresach będących w zasięgu sieci światłowodowego Internetu, które zrealizowała w ramach projektu. Naruszono przez to art. 29 ust. 2 pkt 3 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych[84], zobowiązujący do przekazania tych danych w terminie do 31 marca, według stanu na 31 grudnia poprzedniego roku. W analizowanej przez NIK próbie 8.158 adresów (powiaty: grajewski, moniecki, sejneński, suwalski, m. Suwałki

[82] Dz. U. UE L z 2014 r. nr 187.1. w wersji sprzed 1 sierpnia 2018 r. Aktualnie art. 52 ust. 7.

[83] Rozporządzenie z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.320).

[84] Dz. U. z 2022 r. poz. 884 ze zm. Przepis ten zobowiązuje przedsiębiorców telekomunikacyjnych do przekazywania UKE danych aktualnych, zgodnych ze stanem faktycznym, kompletnych oraz adekwatnych do potrzeb inwentaryzacji UKE oraz ich aktualizowania.

i augustowski[85]) na stronach internetowych UKE[86] nie znajdowało się 7.875 (96,5%) z nich. Obowiązek inwentaryzacji sieci światłowodowych, w terminie do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, wynikał z art. 29 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Prezes zeznał, że jego zdaniem te adresy zostały zaraportowane UKE. *„Dlaczego nie ma ich na stronach UKE jako adresów w których jest zasięg, tego nie wiem. Wydaje mi się, że raportowaliśmy wszystkie adresy zarówno do CPPC i do UKE i nie wiem z czego wynika to, że nie ma ich na stronach UKE"*. Na żądanie NIK Spółka nie przedstawiła jednak dowodu na zinwentaryzowanie wybudowanej sieci i jednocześnie NIK nie ma podstaw do podważania aktualności danych prezentowanych przez UKE. Prezes ustalił natomiast, że *„w zakupionym do tego celu oprogramowaniu wprowadziliśmy wszystkie dane, tylko pracownik dokonujący inwentaryzacji nie zaznaczył jednego checkboxa „wszystkie budynki jako zakończenia (bez węzłów i usług)". To spowodowało, że wszystkie wprowadzone punkty nie zostały sprawozdane UKE"*.

(akta kontroli str. 1286-1293, 1573-1590)

Wobec braku inwentaryzacji Prezes UKE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia na Spółkę kary pieniężnej, o której mowa w art. 209 ust. 1[1] ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne[87]. Wymierza się ją do wysokości 3% przychodów za poprzedni rok obrotowy (za 2021 r. wyniosły one 9.865.298,28 zł z czego 3% to 295.958,95 zł). (akta kontroli str. 1502-1505)

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka prawidłowo opracowała cenniki usług hurtowych, zapewniła publikację wymaganych informacji o infrastrukturze i aktualne były dane dotyczące punktów adresowych, gdzie można świadczyć usługi dostępu do Internetu w ramach dostępu hurtowego. Zawierała jednak umowy na własnej sieci przed upływem 30 dni od publikacji oferty hurtowej oraz dopuściła do zawierania umów przez innego operatora – czym złamała zasadę równego dostępu do sieci wybudowanych w ramach udzielonego dofinansowania i nie zinwentaryzowała w UKE wybudowanej sieci, do czego była zobowiązana.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o przestrzeganie obowiązku przekazywania do UKE informacji o posiadanej infrastrukturze teleinformatycznej zgodnych ze stanem faktycznym i w wymaganym terminie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

---

[85] Powiat augustowski bez miasta Augustów i Sztabin.
[86] https://mapbook.uke.gov.pl/ oraz https://wyszukiwarka.uke.gov.pl/ (dostęp z 5 grudnia 2022 r.).
[87] Dz. U. z 2022 r. poz. 1648, ze zm.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 14 grudnia 2022 r.

Kontroler

Wojciech Zambrzycki
główny specjalista kontroli państwowej

/–/

.....

podpis

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

/–/

.....

podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....

podpis